

Värdegrund för Linköpings universitet

1 Bakgrund

Att utveckla Linköpings universitets (LiU:s) värdegrund var ett prioriterat vägval i universitetets verksamhetsplan under 2019–2021. Under arbetets gång har en gemensam innebörd av värdegrunden för verksamheten vid LiU tagits fram, vilken bygger på de grundläggande värden som finns i den statliga värdegrunden, de akademiska värdena och de mer specifika värden som utvecklats under de snart 50 år som LiU funnits till. Regelverk och styrdokument har granskats och ett omfattande arbete med att identifiera och diskutera dilemman som berör forskare, lärare, teknisk och administrativ personal, studenter och doktorander har genomförts. Att ”värdegrunda” LiU är ett ständigt pågående arbete som inte kan ses som avslutat med den slutrapport som tagits fram (dnr LiU-2022-01902). Arbetet kommer att fortsätta i ordinarie processer.

2 Grundläggande värden

2.1 Akademiska värden

LiU delar med andra universitet de grundläggande värden som utmärker *akademins* uppgifter och ställning. Det innebär till exempel att LiU:s medarbetare med metodisk stringens, perspektivrikedom och genom akademisk kollegialitet bidrar till akademisk kvalitet. Det innebär också att medarbetarna med akademisk frihet och integritet fritt väljer forskningsproblem obundet av politiska, ekonomiska och ideologiska intressen.

2.2 Statlig värdegrund

Som *statlig* myndighet vilar LiU:s verksamhet även på de *statliga värdegrundsprinciperna* om demokrati, legalitet, fri åsiktsbildning, objektivitet, respekt för lika värde, frihet och värdighet samt effektivitet och service.

2.3 LiU-specifika värden

Utöver de akademiska värdena och den statliga värdegrunden finns det också ytterligare värden som LiU som lärosäte specifikt värnar om. Från lärosätets start, och nu senast manifesterat i LiU:s Vision 2030, värderas nyskapande och kreativitet högt. Under arbetet med LiU:s värdegrund och i de workshops som föregått LiU:s vision har tre viktiga förutsättningar för en nyskapande och kreativ miljö identifierats: trovärdighet, tillit och trygghet.

Att vara ett universitet som ses som *trovärdigt* och som förtjänar tilltro är avgörande för hela LiU:s verksamhet - inte bara i redovisning och spridning av forskningsresultat och evidensbaserad kunskap, utan även i relation till studenter och medarbetare, såväl befintliga som blivande.

Att det finns *tillit* i organisationen innebär på individnivå att medarbetare kan verka i ett öppet klimat och utifrån sina professionella roller stå för sina åsikter utan risk för negativa konsekvenser. På gruppnivå innebär tillit en delad övertygelse om att det är tryggt att ta mellanmännsliga risker i gruppen och att kommunikationen präglas av förtroende och respekt för olika roller. Tillit på organisationsnivå innebär att det finns ett förhållningssätt i ledning och styrning som sätter tillit till verksamhetens kapacitet att verka utifrån olika förutsättningar och unika karaktärsdrag.

En organisationskultur som präglas av *trygghet* innebär att det finns utrymme för individer och grupper att uttrycka sina åsikter, att lyfta fram nya idéer, ställa frågor och vara kreativa. En kultur präglad av trygghet bidrar till att arbetsgrupper fungerar och mår bra, att goda förutsättningar skapas för lärande och kunskapsutveckling samt att verksamhetsmål och individuella mål uppnås.

3 Relationella värden

För att de grundläggande värdena för akademien, den statliga värdegrunden och de LiU-specifika värdena ska komma till uttryck i LiU:s verksamhet krävs ett bra samarbete och goda relationer mellan medarbetare och studenter, men också förutsättningar för respekt och transparens i verksamheten. Följande principer för sådana relationella värden bör gälla vid LiU:

Principer för respekt

- *Visa respekt för andra personer:* Handla mot andra människor på ett sätt så att deras värde och intressen tas på allvar.
- *Visa respekt för andra roller:* Handla utifrån tanken att alla arbetar tillsammans vid LiU och att alla behövs.
- *Visa alla lika respekt:* Handla så att verksamheten är inkluderande och fri från alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Exempel på företeelser som strider mot dessa principer för respekt är att skapa hierarkier som förhindrar att alla kommer till tals, att diskriminera grupper eller personer eller att utan sakliga skäl låta en viss grupps intressen gå före en annans.

Principer för transparens

- *Göra beslut begripliga för andra:* Vid beslutsfattande, göra beslutet och dess grunder tillgängliga och förståeliga för dem som påverkas av beslutet.
- *Göra organisationen begriplig för andra:* Vid utformande av verksamhet, göra organisationen och dess grunder tillgängliga och förståeliga för de som verkar i och påverkas av den.

- *Använda den transparens som finns för att förstå omgivningen:* Vid eget beslutsfattande och kommunikation, använda den information om beslut, organisation och dess grunder som finns tillgänglig.

Exempel på företeelser som strider mot dessa principer är att inte ta andra människors intressen och värden på allvar genom att utan sakliga skäl begränsa tillgången till information eller att inte ta reda på andra medarbetares eller studenters behov.

4 Roller i samspel

4.1 Värdegrunden omfattar alla

Vid LiU arbetar alla tillsammans, men i olika roller och utifrån olika krav. Beroende på de olika rollerna och de särskilda krav som dessa roller kan möta i vardagen kan fokus i arbetet skifta, men medarbetare och studenter har alla ett gemensamt ansvar för att värna om och utveckla hela universitetets värdegrund - den akademiska, den statliga och den LiU-specifika. Genom att belysa LiU:s samlade värdegrund utifrån olika rollers perspektiv vill LiU synliggöra att alla bidrar till den gemensamma verksamheten och på så sätt lägga grunden för ökad respekt och transparens.

4.2 Lärare och forskare

Att handla i enlighet med akademiska värden innebär att lärare och forskare på ett respektfullt och transparent sätt ska bidra till en rak, öppen och fri dialog om de sakförhållanden som studeras, de metoder och argument som används och verksamhetens problem och möjligheter. Lärare och forskare ska leva upp till de krav som de forskningsetiska principerna ställer på vetenskaplig verksamhet.

Att handla i enlighet med den statliga värdegrunden innebär att lärare och forskare på ett respektfullt och transparent sätt ska sätta sig in i och efterleva gällande regelverk och överenskommelser samt bidra till en dialog så att de hela tiden kan upplevas som adekvata. Det innebär också att man på ett respektfullt och transparent vis främjar den akademiska friheten på ett sätt som tar den statliga värdegrunden i beaktande.

Att handla i enlighet med LiU-specifika värden innebär att lärare och forskare på ett respektfullt och transparent sätt ska bidra till att LiU fortsätter att vara ett innovativt och kreativt lärosäte. Det betyder också att man bidrar till att skapa trovärdighet, tillit och trygghet i verksamheten.

4.3 Teknisk och administrativ personal

Att handla i enlighet med akademiska värden innebär att teknisk och administrativ personal på ett respektfullt och transparent sätt ska främja akademiska värden som

är förenliga med utförandet av de egna arbetsuppgifterna och den statliga värdegrunden.

Att handla i enlighet med den statliga värdegrunden innebär att teknisk och administrativ personal ska handla på ett respektfullt och transparent sätt som kan berättigas utifrån den statliga värdegrundens principer. Det innebär också att på ett rättssäkert sätt hantera varje enskilt falls olikheter.

Att handla i enlighet med LiU-specifika värden innebär att teknisk och administrativ personal på ett respektfullt och transparent sätt ska bidra till att LiU fortsätter att vara ett innovativt och kreativt lärosäte. Det innebär också att bidra till att skapa trovärdighet, tillit och trygghet i verksamheten.

4.4 Studenter

Att handla i enlighet med akademiska värden innebär att studenter på ett respektfullt och transparent sätt förväntas arbeta för ett studentliv som är levande, öppet, demokratiskt och inkluderande, utan kränkningar och trakasserier. Det innebär också att ta ansvar för sina akademiska studier vad gäller inriktning, planering och genomförande.

Att handla så att den statliga värdegrunden beaktas innebär att studenter förväntas visa förståelse för den statliga värdegrunden. Det innebär också att på ett respektfullt och transparent sätt ta till sig tillgänglig information om de regelverk som reglerar studierna - både vad gäller rättigheter och skyldigheter. Studenterna förväntas också sätta sig in i myndighetens fattade beslut och använda sig av de möjligheter som finns för prövning om man motsätter sig ett beslut.

Att handla i enlighet med LiU-specifika värden innebär att på ett respektfullt och transparent sätt bidra till att LiU fortsätter att vara ett innovativt och kreativt lärosäte. Det innebär också att bidra till att skapa trovärdighet, tillit och trygghet i verksamheten.